

JOHN E. GREVERS. *)

Zonder twijfel is John Eilert Grevers een der merkwaardigste figuren uit de tandheelkundige wereld in Nederland; merkwaardig zoowel wat zijn persoonlijkheid, zijn kennis en kunde betreft als wegens de eigenaardige positie, die hij hier te lande en in het buitenland inneemt. 16 Januari 1854 te Amsterdam geboren werd hij als jongste zoon van den bekenden tandheelkundige J. J. Grevers Sr. bestemd zich ook aan dit beroep te wijden.

Ter voorbereiding hiertoe kreeg hij reeds op 14 jarigen leeftijd 's avonds les in het goudsmeden.

Als 18 jarige jongeling vertrok hij naar America om zich daar, beter dan dit in Europa mogelijk was, zoowel theoretisch als practisch te bekwamen.

In die jaren toch van 1872—77 legde hij zich niet alleen toe op prothese (Dr. Burk), Continuous-gum-work.

(Dr. Allen en Meyer), extractie en narcose (Breisvogel), conserveerende tandheelkunst (Dr. Perine) en de algemeene praktijk (Dr. Chr. Cook) maar volgde hij ook voordrachten en cursussen in verschillende colleges o.a. over physica en chemie (Prof. Plympton & Snow) physiologie in het college of surgeons & physicians (Prof. Draper) en anatomie (Prof. Hamilton).

Aldus wetenschappelijk en practisch toegerust keerde hij in Oct. 1877 naar zijn vaderland terug om den 28sten 1878 in Utrecht examen te doen.

Hierna vestigde hij zich in Amsterdam, ten huize van

(*) De Heer Grevers verzocht ons uitdrukkelijk geen portret van hem op te nemen, welk verzoek we natuurlijk moeten eerbiedigen.

zijn Vader op de Heerengracht waar hij spoedig bekend werd als »de jonge Grevers«, of de »Amerikaan«.

In 1886 vestigde hij zich afzonderlijk op de Oude Turfmarkt, later, 1903 op de Keizersgracht 542, met Hamer & de Boer.

Het is goed, dat de jongere generatie nog eens bedenke, dat de toestanden, wat tandheelkundige begrippen betreft, in die 40 jaren heel wat veranderd zijn en dat juist Grevers er veel toe heeft bijgedragen om die inzichten te doen veranderen.

Met alle waardeering voor hetgeen anderen, vóór Grevers, op tandheelkundig gebied hier te lande gedaan hebben — ik noem slechts de Dentzen en de Bechten en niet het minst de Amerikanen Parmely en Burridge en de Engelschman Picnot — was een conserveerende tandheelkundige behandeling in die jaren betrekkelijk uitzondering.

Grevers was bij uitstek behoudend, zóó zelfs, dat hij volgens de allerlaatste richting, die naar mij toeschijnt meer radicaal is, wellicht »les défauts de ses qualités« had.

Wanneer jongere collega's, die zijn werk te zien krijgen er inderdaad zoo over denken dan mogen ze niet vergeten, dat de jonge Grevers te strijden had tegen een ingekankerde extractie gewoonte en dat hij er misschien juist daarom niet toe overging, zelfs in gevallen waar het beter geweest ware voor eene duurzame behandeling of voor een meer hygienischen toestand van den mond.

Het feit, dat er bijna nooit iemand op het spreekuur komt met de vraag »wilt U mij even een kies trekken?« hebben wij grootendeels aan Grevers te danken. Dit is een zijner grootste verdiensten, dat hij het publiek tandheelkundig heeft opgevoed.

Doch ook vele medici hebben in dat opzicht veel aan hem te danken.

In 1875 werd aan Prof. J. W. R. Tilanus opgedragen aan de Amsterdamsche Universiteit onderwijs in de tandheelkunst te geven, die in 1878 den jongen Grevers verzocht zijn assistent te worden en de leiding van de

Stedelijke tandheelkundige polikliniek op zich te nemen.

Deze toestand bleef tot 1893 toen Grevers, na te zijn toegelaten als privaats docent, officieel hoofd dier polikliniek kon worden.

Tot 1908 bleef hij als zoodanig werkzaam en werd toen, als opvolger van Dr. Th. Dentz, benoemd tot lector, en in 1912 tevens officieel tot directeur van het tandheelkundig Instituut te Utrecht.

Dit zijn zeker niet zijn gelukkigste jaren geweest.

Het ligt niet in het bestek van een biographie om de redenen na te gaan waarom het optreden van Grevers in Utrecht niet in alle opzichten aan de verwachtingen heeft beantwoord. Of dit geweten moet worden aan het feit, dat het tandheelkundig onderwijs daar op eigenaardige wijze aan de medische faculteit is gekoppeld, dan wel aan het niet steeds tactvol optreden van den directeur of aan andere oorzaken, dit kunnen we in het midden laten; in elk geval dient men het te waardeeren, dat Grevers zijn rustige, aangename positie als privaats docent en zijn mooie praktijk in Amsterdam heeft opgeofferd om te trachten het tandheelkundig onderwijs hier te lande tot hoogere bloei en ontwikkeling te brengen.

Dat dit ook de meening is van de studenten moge blijken uit het Studie-verslag 1916—'17 in de tandheelkundigen Studenten-Almanak dat aldus eindigt:

»De heer Grevers heeft ons thans als directeur verlaten. Veel heeft de tandheelkundige wereld aan hem te danken. Steeds heeft hij zich met den meesten ijver gewijd aan zijn zware taak, die hem helaas vele onaangenaamheden heeft meegebracht. Wij zijn den heer Grevers dank verschuldigd en zullen niet nalaten dit hier te melden.«

In de praktijk alléén heeft Grevers nooit bevrediging gevonden. Reeds in de eerste jaren besteedde hij al zijn vrijen tijd aan studie en werkte bij voorkeur in de histologie en pathologische-anatomie der tanden benevens voor

een belangrijk onderzoek naar den groei van den aangezichts-schedel, waarvan hij schier ontelbare schedelmetingen deed.

Deze wetenschappelijke neigingen waarvan ook zijn uitgebreide bibliotheek, — een der volledigste op tandheelkundig gebied, — en zijn zeldzame verzameling van tandpraeparaten getuigen, wettigen reeds mijn uitspraak, dat Grevers een eigenaardige en geheel eigen plaats onder de vakgenooten hier te lande inneemt.

Evenmin als genoemd onderzoek van den aangezichts-schedel zijn de talrijke voordrachten gehouden in het Ned. Tandh. Genootschap, ooit in extenso gepubliceerd.

Van deze noem ik slechts de voordrachten over:

»Locale Anaesthesie op het Ganglion Gasseri volgens Perine.

Pericementum en Pericementitis.

Dentis accessori en derde dentitie.

De tandheelkunde zooals zij vroeger werd uitgeoefend.

De behandeling van tanden waarvan de pulpa is afgestorven.

De aandoeningen van het tandvleesch.

Cysten van de kaak.

Demonstratie eener glasvulling (1892).

Hypoplasia dentalis.

Het vervaardigen van een molaarkroon.

Dermoid-cysten.

Carborundum.

Odontharmose.

Het nut van Röntgen doorlichting (1900) (hij was de eerste in het land, die een eigen Röntgen installatie bezat.)

Immediate regulatie.

Demonstratie v. patient met infractie der kaken.

Demonstratie v. tandweefsel in gepolariseerd licht.

Kliniek over pyorrhoea alveolaris, etc.

Grevers is medeoprichter van het Ned. Tandh. Genootschap waarvan hij in 1886—90 secretaris was; als voorzitter is hij een unicum, daar hij deze waardigheid daar slechts één

jaar bekleedde. Hij was voorzitter van het eerste en tweede Ned. Tandheelk. Congres te Amsterdam te Utrecht.

Dit alles is nog geheel onvoldoende om de beteekenis van Grevers in het licht te stellen.

Zijn allergrootste verdienste is, dat hij relaties aanknoopte en aangehouden heeft met de wetenschappelijke tandheeldkundigen in het buitenland.

Na zijn langdurig verblijf aldaar, heeft hij Amerika nog 9 keer bezocht en kwam herhaaldelijk in Engeland, Frankrijk, Oostenrijk-Hongarije en Duitschland, zoowel bij gelegenheid van congressen en vergaderingen als ook voor speciale studies.

Hij is dan ook: Lid der Odontal. Soc. of Great-Britain, — Eerelid der Odontal. Soc. te New-York, — Lid van de National Assoc. of Dental Faculties — Corresp. lid Illinois Male Dental Soc. — Membre du conseil Exéc. de la fédér. dent. internat. — Corresp. lid der Oesterr. Zahnärzte-Verein — Corresp. lid Brazil. Tandh. Vereeniging — etc.

Maar slechts hij, die Grevers op internationale congressen met zijn zelfgenoegzaam lachje heeft zien binnenkomen, wel wetende dat hij begroet zal worden met een algemeen hartelijk applaus, kan beseffen welken eene beteekenis het voor ons land heeft, zoo iemand te bezitten.

Daarbij komt nog dat hij, zeker geen groot redenaar in zijn moedertaal, zich merkwaardig gemakkelijk en duidelijk weet uit te drukken in het Engelsch.

Wanneer we Grevers willen toetsen aan het oude gezegde :

»Vertel mij met wien gij omgaat, en ik zal U zeggen wie gij zijt«, dan behoef ik slechts enkele zijner vrienden te noemen als Miller, Black, Charles Tomes, Mummery, Arkövy, Islay, Kirk, Talbot, die herhaaldelijk zijn gasten waren en door wie hij steeds gaarne ontvangen werd, om tot de conclusie te komen:

Hij is iemand! —

HAMER.